

Kadın ve erkek girişimcilerin oranlarının coğrafi bakımdan karşılaştırılması

Ümmügülsüm VURAL*

Geliş tarihi / Received: 26.02.2017

Düzeltilerek geliş tarihi / Received in revised form: 01.03.2017

Kabul tarihi / Accepted: 09.03.2017

Özet

Kadın ve erkek girişimcileri etkileyen faktörler incelendiğinde yaşanan coğrafi çevrenin önemli etkenlerden biri olduğu görülmektedir. Bu çalışmada kadın ve erkek girişimcilerin coğrafi bakımdan oranları KOSGEB verilerinden faydalanılarak değerlendirilmiştir.

Öncelikle girişimcilik kavramıyla ilgili bilgiler sunulmuş, kadın ve erkek girişimci tipleri arasındaki farklılara değinilmiştir. Araştırmanın temel konusu olan “kadın ve erkek girişimcilerin oranlarının coğrafi bakımdan karşılaştırılması” üç kısım altında derlenmiştir. Birinci kısımda kadın ve erkek girişimci oranları genel olarak değerlendirilmiş, ikinci kısımda coğrafi bölgelere göre değerlendirme yapılmış, üçüncü kısımda ise kadın ve erkek girişimcilerin oranları illere göre değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: girişimci, girişimcilik, kadın ve erkek girişimci farkları, kadın ve erkek girişimci oranları.

---

* Ümmügülsüm VURAL, E-posta: gulsum.k.v@gmail.com (Biruni Üniversitesi / İstanbul), Tel: 05058528107

Comparing geographically ratio of male and female entrepreneurs

Abstract

Factors affecting men and women entrepreneurs are seen as one of the important factors of living the geographical environment is examined. In this study, geographically rates of women and men entrepreneurs were evaluated making use data from KOSGEB.

First it presented information about the concept of entrepreneurship, addressed the differences between women and men entrepreneurial types. The main subject of research “to compare geographically ratio of male and female entrepreneurs” have been compiled into three parts. General rates of women and men entrepreneurs evaluated in the first part. The assessment made by the geographical regions in the second part. Rates of men and women entrepreneurs according to cities evaluated in the third part.

Keywords: *entrepreneurs, entrepreneurship, women and men entrepreneurs differences, women and men entrepreneurs rates.*

Giriş

Girişimciliğin önemi dolayısı ile girişimciliği etkileyen faktörler de önem kazanmaktadır. Bu faktörlerden en önemlilerinden biri de girişimcilikte cinsiyet faktörüdür. Birçok diğer faktör cinsiyete bağlı olarak da değerlendirilebilmektedir. Kadın ve erkek girişimciliğinin başarı değerlendirmesinde bu faktörler önemli yer tutmaktadır.

Kadın ve erkek girişimciliğini etkileyen faktörler incelendiğinde, eğitim, tecrübe, sosyal çevre, kaynak bulma gibi faktörler öne çıkmaktadır. Bu faktörlerin oluşumunda coğrafi kültürün önemi görülmektedir. Yaşanılan coğrafi bölgelere göre cinsiyet farklılıkları bu faktörlerin etkisini önemli oranda gösterebilmektedir.

Bu makalede KOSGEB verilerinden faydalanılarak kadın ve erkek girişimcilerin oranları coğrafi bakımdan değerlendirilecektir.

Girişimcilik Tanımı

Girişimcilik kavramının çok yönlü olarak incelenmesi ve ele alınması gerekmektedir. Pek çok etmen girişimcilik kavramının içerisinde bulunmaktadır. Çünkü girişimcilik, bizzat girişimcinin kendisiyle, girişimcinin kurduğu veya devam ettirdiği örgütle ve hem işletmenin hem de girişimcinin içerisinde bulunduğu kültürel, sosyal, fiziki, ekonomik, vb. ortamlarla bir bütündür.

Girişimcilik, mevcut kavram ve yapılarla karıştırılabilmekte, anlaşılabilmesi zor nitelikte bir kavram olması sebebiyle üzerinde fikir birliğine varılmış genel bir girişimcilik tanımı yapmak oldukça zordur. Girişimcilik kelimesinin tarihsel kökleri incelendiğinde, dilimize “entrepreneur” kelimesinden çevrilmiştir. “Entrepreneur” kelimesi ise Fransızca bir kelime olan “entreprenre” kelimesinden türemiştir. “Entreprenre” kelimesinin anlamı ise “bir şey yapmaktır” (TÜSİAD, 2002; Şahin, 2006; İlter, 2008). Ortaçağ döneminde ise girişimci, aktif olarak iş hayatında faaliyet gösteren kişi manasında yer bulmuştur (TÜSİAD, 2002).

Girişim, genel olarak iki farklı bakış açısıyla ele alınmaktadır. Birinci yaklaşımda girişim kavramı mal ve hizmet üretimini veya pazarlamasını gerçekleştiren bu amaçla gerekli faktörleri bir araya getiren ekonomik yapılar olarak belirtilmektedir. Diğer yaklaşımda girişim kavramı daha soyut bir bakış açısıyla ele alınmakta girişimler ve teşebbüsler, girişimcilik arzulayan bireylerin işletmelerini kurmaları amacıyla gösterdikleri çabalar ve katlandıkları zorluklar şeklinde ifade edilmektedir.

Girişimcilik, ülkelerin ekonomik gelişimi ve kalkınmasındaki itici güç olmasından dolayı tarihsel süreçte yerleşik olmayan göçebe yaşamdan yerleşik yaşayış ve beraberinde tarım toplumuna, tarım toplumunun gelişiminden sanayi toplumuna, sanayi toplumunun gelişiminden bilgi toplumuna geçişlerde önemli bir kavram olmuştur. Girişimcilik hem bireysel hem de toplumsal anlamda, ekonomik, sosyal, teknolojik ve psikolojik gelişim ve değişimin doğal bir devimselciliği olduğundan ve bunlardan dolayı refah ortamı oluşturduğu için birçok araştırmacının ilgi odağı olmuştur.

Kadın ve erkek girişimci tipleri arasındaki farklar

Kadın ve erkek girişimcilerde temel motivasyonları, girişimci olmalarının nedenleri bir başka ifadeyle onları girişimcilik yapmaya iten temel nedenler ile ilgili yapılan araştırmalar sonucunda bazı genellemeler yapmak da mümkün olabilmektedir. Girişimcilik Türkiye gibi ataerkil toplumlarda erkeklere ait görülmüş bir özelliktir. Bundan dolayı girişimcilik kavramına dair yapılan araştırmalarda, erkek girişimci düşüncelerinin çok daha baskın bir şekilde belirtildiği gözlemlenmektedir. Bunun temel nedeni ise daha önce de bahsedildiği gibi Türkiye’de kendilerine ait işleri kuran ve faaliyete geçen bireylerin genellikle erkek olmalarıdır. Kadınların girişimcilik alanında yerlerini almaları nazaran çok daha yenidir (Karateke, 2006; Şekerler, 2006; Kutanis ve Alpaslan, 2006).

Hisrich ve Peters (2002) tarafından yapılan bir çalışmada kadın ve erkek girişimciler arasındaki farklar Çizelge 1’de gösterilmiştir.

*Çizelge 1. Kadın ve erkek girişimcilerin farkları
(Hisrich ve Peters, 2002).*

Kadın Girişimciler	Erkek Girişimciler
Motivasyon kaynakları, yükselmesine izin verilmediği için daha çok başarıya arzusu taşımalarıdır.	Motivasyon kaynakları, geleceklerini kontrol ve güvence altına alma eğilimleridir.
Kadınlar önceki işlerini, yüksek derecedeki iş memnuniyetsizliği nedeniyle terk ederek yeni girişimlerinde daha zor işler ile uğraşırlar.	Erkekler girişimlerini mevcut işlerinin bir alternatifi, bir hobi gibi gördüklerinde yeni işlerine geçerler.
Kadınlar bir girişime başlarken kişisel varlıklarına ve birikimlerine güvenmektedirler.	Erkekler, yeni girişimlerine başlarken, öz sermayelerinin yanı sıra yatırımcıları, banka kredileri veya bireysel kredileri kullanırlar.
Kadınlar, orta düzey yöneticilikte, genellikle hizmet sektöründe deneyimlidirler.	Erkekler, imalat, finans ve teknik alanlarında deneyime sahiptirler.

Erkeklere nazaran kendilerine daha az güvenirler ve daha fazla kuralcıdırlar.	Kadınlara nazaran kendilerine daha fazla güvenirler, daha esnek ve daha toleranslıdırlar.
Kadınlar girişimlerine, 35-40 yaşları arasında başlamaktadırlar.	Erkekler girişimlerine, 25-35 yaşları arasındayken başlamaktadırlar.
Kadın girişimciler genellikle liberal sanat eğitimi almışlardır.	Erkek girişimciler genellikle teknik ve işletme alanında eğitim almışlardır.
Kadın girişimcilerin ilk sıradaki destekçileri eşleri, ikinci sırada yakın arkadaşları ve üçüncü sırada mesleki birlikler gelmektedir.	Erkek girişimcilerin en önemli destekçileri danışmanları olan avukatları ve muhasebecileri, ikinci sırada ise eşleri gelmektedir.
Kadın girişimciler daha çok perakende, halkla ilişkiler ve eğitim hizmetleri sektöründe girişimde bulunmaktadırlar.	Erkek girişimciler daha çok imalat, ithalat ve ileri teknoloji alanlarında girişimde bulunmaktadırlar.

Bütün bu özelliklere ve farklılıklara bakıldığında, girişimciliği betimleyen sosyal ve kültürel değerler ile ilgili olan özelliklerin diğer değerlere göre daha da ön plana çıkmakta olduğu görülmüştür. Bunun bir sonucu olarak, kadın girişimciliğinde, sosyal uyumu koruma, iyi ilişkiler kurma, sosyal prestij, onur, toplumsal onay ve yakın çevre desteği gibi özelliklerin daha önemli olduğu ifade edilebilir.

Kadın ve erkek girişimcilerin oranlarının coğrafi bakımdan karşılaştırılması

Kadın ve erkek girişimciliğinde başarıyı etkileyen en önemli faktörlerden biri de cinsiyet faktörüdür. Cinsiyet kavramına bağlı olarak sektörel, bölgesel ve yönetsel alanda farklılıklar görülebilmektedir. Cinsiyet faktörüne bağlı etkenlerin değerlendirilmesi sonucu elde edilen veriler ışığında desteklenecek sektörler, bölgeler, avantaj ve dezavantajların belirlenmesi sağlanabilmektedir. Devlet teşviklerinde bu farklılıklara yönelik değerlendirme ve analizler büyük önem arz etmekte, verilerin kullanılması ile başarı oranında artış sağlanabilmektedir.

Bu çalışma kapsamında yapılan değerlendirmenin amacı Türkiye’de coğrafi olarak kadın ve erkeklerin girişimciliğe yönelim oranlarının belirlenmesidir. Çalışmada, KOSGEB verilerinden temin edilen

bilgiler ile devlet desteklerinden faydalanan kadın ve erkek girişimcilerin genel oranları, bölgelere göre oranları ve illere göre oranlarının karşılaştırması yapılmıştır.

Kadın ve erkek girişimcilerin oranlarının karşılaştırılması

KOSGEB (2016) göre, 2012-2015 yılları arasında; Uygulamalı Girişimci Eğitimine katılarak işletmelerini kuran ve KOSGEB Girişimcilik Destek Programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı dağılımı yıllara göre Çizelge 2'de verilmiştir.

Çizelge 2. 2012-2015 yılları arasında KOSGEB girişimcilik destek programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı dağılımı (yıllara göre) (KOSGEB, 2016).

YIL	ERKEK	KADIN	TOPLAM
2012	475	512	987
2013	2837	2779	5616
2014	4644	4633	9277
2015	5800	5472	11272

Verilere göre her geçen yıl destekten yararlanan girişimci sayısında artış görülmektedir. Bu artışın destek bilinirliğinin artışıyla orantılı olduğu düşünülebileceği gibi, söz konusu desteğin girişimcilğe yönlendirdiği de düşünülebilmektedir.

2013 yılında destekten faydalanan girişimci sayısında 2012 yılına göre yüksek oranda artış görülmüş, yıllar arasındaki artış oranı giderek azalma göstermiştir. Bunun nedeni olarak girişimcilik desteğinin bilinirliğindeki artış sebep olarak gösterilebileceği gibi, 2012 yılında yapılan tanıtım programları, talep artışı ve girişimcilik eğitiminin yaygınlaşması ile 2013 yılında yüksek oran artışı sağlanmıştır. Sonraki yıllarda doyum oranına yaklaşım nedeniyle bu oran küçülerek devam etmektedir.

Bu veriler ışığında yapılan değerlendirme sonucu cinsiyete göre yüzdeler Çizelge 3’deki gibi hesaplanmıştır.

Çizelge 3. 2012-2015 yılları arasında KOSGEB girişimcilik destek programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı yüzdelik dağılımı (yıllara göre) (KOSGEB, 2016).

CİNSİYET	ERKEK		KADIN	
	Frekans	%	Frekans	%
2012	475	48,1	512	51,9
2013	2837	50,5	2779	49,5
2014	4644	50	4633	50
2015	5800	51,5	5472	48,5

KOSGEB (2016) göre, 2012-2015 yılları arasında; Uygulamalı Girişimci Eğitimine katılarak işletmelerini kuran ve KOSGEB Girişimcilik Destek Programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı yüzdelik dağılımı üzerine yapılan hesaplamada ortalama olarak kadın ve erkek girişimcilerin yarı yarıya destekten faydalandığı görülmüştür.

2012 yılında oransal olarak kadın girişimcilerin erkek girişimcilerden daha fazla destekten yararlandığı görülmekte, bu durum kadın girişimcilerin temel olumsuz faktörlerinden biri olan sermaye yetersizliği konusundaki ihtiyacın destek kapsamında sağlanabildiğini göstermektedir. 2013 yılı ve sonrasında erkek girişimcilerde, bu destekten faydalanma oranında artış görülmüştür. Ancak, Türkiye’de kadın girişimci oranı düşünüldüğünde destekten yararlanan mevcut kadın yüzdesi önemlidir. Yani söz konusu desteğin girişimcilere sağlamış olduğu eğitim, sermaye ve dolaylı sosyal iletişim, girişimciliği, cinsiyete bağımsız teşvik etmekle birlikte kadın girişimci oranını da artırmaktadır.

KOSGEB’den alınan verilere göre 2012-2015 yılları arasında desteklerden yararlanan net işletme sayısı frekans ve yüzdeleri ile Çizelge 4’de değerlendirilmiştir.

Çizelge 4. 2012-2015 yılları arasında KOSGEB girişimcilik destek programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı yüzdelik dağılımı (KOSGEB, 2016).

CİNSİYET	FREKANS	%
ERKEK	9177	52,3
KADIN	8384	47,7

Çizelge 4’de görüldüğü üzere erkek girişimci oranı %52,3, kadın girişimci oranı %47,7 olarak hesaplanmıştır. Türkiye’de kadın girişimci oranı düşünüldüğünde önemli bir oran olduğu görülmüş olup, birbirine yakın olan bu oran kadın girişimciliğin ihtiyaçlarına yönelik desteğin sağlandığını ve kadın girişimciliğin desteklendiğini göstermektedir.

Kadın ve erkek girişimcilerin bölgelere göre oranlarının karşılaştırılması

2012-2015 yılları arasında KOSGEB Uygulamalı Girişimci Eğitimine katılarak işletmelerini kuran ve KOSGEB Girişimcilik Destek Programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı coğrafi dağılımı yıllara göre Çizelge 5 ve Çizelge 6’da verilmiştir.

Çizelge. 2012-2013 yılları arasında KOSGEB girişimcilik destek programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı bölgesel dağılımı (KOSGEB, 2016).

BÖLGELER	2012			2013		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Akdeniz Bölgesi	42	55	97	274	325	599
Doğu Anadolu Bölgesi	45	35	80	333	224	557
Ege Bölgesi	30	60	90	273	362	635
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	82	55	137	393	226	619
İç Anadolu Bölgesi	67	59	126	435	408	843
Karadeniz Bölgesi	112	142	254	589	589	1178
Marmara Bölgesi	97	106	203	540	645	1185
TOPLAM	475	512	987	2837	2779	5616

Çizelge 6. 2014-2015 yılları arasında KOSGEB girişimcilik destek programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı coğrafi dağılımı (KOSGEB, 2016).

BÖLGELER	2014			2015		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Akdeniz Bölgesi	499	602	1101	665	725	1390
Doğu Anadolu Bölgesi	666	415	1081	795	517	1312
Ege Bölgesi	462	642	1104	631	788	1419
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	588	334	922	796	413	1209
İç Anadolu Bölgesi	740	708	1448	967	912	1879
Karadeniz Bölgesi	818	893	1711	876	895	1771
Marmara Bölgesi	871	1039	1910	1070	1222	2292
TOPLAM	4644	4633	9277	5800	5472	11272

KOSGEB (2016) göre, 2012-2015 yılları arasında; Uygulamalı Girişimci Eğitimine katılarak işletmelerini kuran ve KOSGEB Girişimcilik Destek Programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı coğrafi dağılımı incelendiğinde, destekten faydalanan girişimcilerin Marmara bölgesinde yoğunlaştığı görülmektedir. Doğru bir değerlendirme

yapabilmek için Çizelge 7 ve Çizelge 8’de 2012-2015 yılları arasında KOSGEB Uygulamalı Girişimci Eğitimine katılarak işletmelerini kuran ve KOSGEB Girişimcilik Destek Programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı coğrafi dağılımı yüzdeler olarak hesaplanmıştır.

Çizelge 7. 2012-2013 yılları arasında KOSGEB girişimcilik destek programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı bölgesel yüzdeler dağılımı (KOSGEB, 2016).

BÖLGELER	2012		2013	
	Erkek (%)	Kadın (%)	Erkek (%)	Kadın (%)
Akdeniz Bölgesi	43,3	56,7	45,7	54,3
Doğu Anadolu Bölgesi	56,3	43,7	59,8	40,2
Ege Bölgesi	33,3	66,7	43,0	57,0
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	59,9	40,1	63,5	36,5
İç Anadolu Bölgesi	53,2	46,8	51,6	48,4
Karadeniz Bölgesi	44,1	55,9	50,0	50,0
Marmara Bölgesi	47,8	52,2	45,6	54,4
TOPLAM	48,1	51,9	50,5	49,5

Çizelge 8. 2014-2015 yılları arasında KOSGEB girişimcilik destek programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı bölgesel yüzdeler dağılımı (KOSGEB, 2016)

BÖLGELER	2014		2015	
	Erkek (%)	Kadın (%)	Erkek (%)	Kadın (%)
Akdeniz Bölgesi	45,3	54,7	47,8	52,2
Doğu Anadolu Bölgesi	61,6	38,4	60,6	39,4
Ege Bölgesi	41,8	58,2	44,5	55,5
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	63,8	36,2	65,8	34,2
İç Anadolu Bölgesi	51,1	48,9	51,5	48,5
Karadeniz Bölgesi	47,8	52,2	49,5	50,5
Marmara Bölgesi	45,6	54,4	46,7	53,3
TOPLAM	50,1	49,9	51,5	48,5

KOSGEB (2016) göre, 2012-2015 yılları arasında; Uygulamalı Girişimci Eğitime katılarak işletmelerini kuran ve KOSGEB Girişimcilik Destek Programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağı coğrafi yüzelik dağılımını incelendiğinde, Doğu Anadolu ve Güney Doğu Anadolu bölgesinde erkek girişimci oranının kadın girişimci oranından fazla olduğu görülmüş, diğler bölgelerde girişimci oranı ortalama yarı yarıya özelliğı göstermiştir. Kırsal kesimlerdeki kültürel faktörler göz önüne alınarak beklenen bir sonuç olduğu düşünölmektedir. Yani kırsal kesimlerde kültürel olarak kadın daha fazla evde çalışmakta, iş hayatı ve girişimciliğe yönelik faaliyetler erkek tarafından gerçekleştirilmektedir. Kadının iş hayatında aktif rol alması kültürel olarak uygun görölmemekte dolayısıyla aile desteğı görmemekte ve çevre baskısıyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum kırsal bölgelerdeki kadın girişimci sayısının erkek girişimci sayısına göre daha düşük oranda görölmesine sebep olmaktadır.

İç Anadolu Bölgesi dışında tüm bölgelerde her geçen yıl erkek girişimci oranında artış seyrettiğı görölmekte, İç Anadolu Bölgesinde bunun tam aksine kadın girişimci oranında artış görölmektedir. Bu durum, girişimci desteğinin, kadın girişimci oranının artmasında, diğler faktörlerden daha az etkileneren en çok fayda sağladığı bölgenin İç Anadolu Bölgesi olduğunu göstermektedir.

Kadın ve erkek girişimcilerin illere göre oranlarının karşılaştırılması

2015 yılında KOSGEB Uygulamalı Girişimci Eğitime katılarak işletmelerini kuran ve KOSGEB Girişimcilik Destek Programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağı illere göre dağılımı Çizelge 9'da verilmiştir.

Çizelge 9. 2015 yılında KOSGEB girişimcilik destek programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı illere göre dağılımı (KOSGEB, 2016)

İL	BÖLGE	Erkek		Kadın		Toplam
		Sayı	%	Sayı	%	
ADANA	Akdeniz Bölgesi	127	44,4	159	55,6	286
ADIYAMAN	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	70	56,0	55	44,0	125
AFYONKARAHİSAR	Ege Bölgesi	57	56,4	44	43,6	101
AĞRI	Doğu Anadolu Bölgesi	46	67,6	22	32,4	68
AKSARAY	İç Anadolu Bölgesi	54	48,6	57	51,4	111
AMASYA	Karadeniz Bölgesi	75	51,7	70	48,3	145
ANKARA	İç Anadolu Bölgesi	270	44,3	339	55,7	609
ANTALYA	Akdeniz Bölgesi	67	43,8	86	56,2	153
ARDAHAN	Doğu Anadolu Bölgesi	19	48,7	20	51,3	39
ARTVİN	Karadeniz Bölgesi	7	20,0	28	80,0	35
AYDIN	Ege Bölgesi	37	36,6	64	63,4	101
BALIKESİR	Marmara Bölgesi	100	41,3	142	58,7	242
BARTIN	Karadeniz Bölgesi	20	39,2	31	60,8	51
BATMAN	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	112	69,1	50	30,9	162
BAYBURT	Karadeniz Bölgesi	6	50,0	6	50,0	12
BİLECİK	Marmara Bölgesi	15	30,0	35	70,0	50
BİNGÖL	Doğu Anadolu Bölgesi	59	68,6	27	31,4	86
BİTLİS	Doğu Anadolu Bölgesi	17	56,7	13	43,3	30
BOLU	Karadeniz Bölgesi	54	49,5	55	50,5	109
BURDUR	Akdeniz Bölgesi	52	45,6	62	54,4	114
BURSA	Marmara Bölgesi	153	47,2	171	52,8	324
ÇANAKKALE	Marmara Bölgesi	17	29,3	41	70,7	58
ÇANKIRI	İç Anadolu Bölgesi	37	67,3	18	32,7	55
ÇORUM	Karadeniz Bölgesi	43	48,9	45	51,1	88
DENİZLİ	Ege Bölgesi	84	46,4	97	53,6	181
DİYARBAKIR	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	90	64,3	50	35,7	140
DÜZCE	Karadeniz Bölgesi	93	53,8	80	46,2	173
EDİRNE	Marmara Bölgesi	20	51,3	19	48,7	39
ELAZIĞ	Doğu Anadolu Bölgesi	105	54,1	89	45,9	194
ERZİNCAN	Doğu Anadolu Bölgesi	66	53,2	58	46,8	124

ERZURUM	Doğu Anadolu Bölgesi	147	63,6	84	36,4	231
ESKİŞEHİR	İç Anadolu Bölgesi	70	53,0	62	47,0	132
GAZİANTEP	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	106	53,5	92	46,5	198
GİRESUN	Karadeniz Bölgesi	40	54,1	34	45,9	74
GÜMÜŞHANE	Karadeniz Bölgesi	22	50,0	22	50,0	44
HAKKARİ	Doğu Anadolu Bölgesi	8	72,7	3	27,3	11
HATAY	Akdeniz Bölgesi	32	35,6	58	64,4	90
IĞDIR	Doğu Anadolu Bölgesi	10	52,6	9	47,4	19
ISPARTA	Akdeniz Bölgesi	57	53,8	49	46,2	106
İSTANBUL	Marmara Bölgesi	445	51,0	427	49,0	872
İZMİR	Ege Bölgesi	192	40,7	280	59,3	472
KAHRAMANMARAŞ	Akdeniz Bölgesi	134	56,5	103	43,5	237
KARABÜK	Karadeniz Bölgesi	32	43,8	41	56,2	73
KARAMAN	İç Anadolu Bölgesi	47	46,5	54	53,5	101
KARS	Doğu Anadolu Bölgesi	24	42,1	33	57,9	57
KASTAMONU	Karadeniz Bölgesi	41	56,9	31	43,1	72
KAYSERİ	İç Anadolu Bölgesi	92	54,1	78	45,9	170
KİLİS	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	34	77,3	10	22,7	44
KIRIKKALE	İç Anadolu Bölgesi	60	56,6	46	43,4	106
KIRKLARELİ	Marmara Bölgesi	25	40,3	37	59,7	62
KIRŞEHİR	İç Anadolu Bölgesi	44	60,3	29	39,7	73
KOCAELİ	Marmara Bölgesi	110	42,0	152	58,0	262
KONYA	İç Anadolu Bölgesi	107	51,9	99	48,1	206
KÜTAHYA	Ege Bölgesi	55	47,0	62	53,0	117
MALATYA	Doğu Anadolu Bölgesi	77	48,1	83	51,9	160
MANİSA	Ege Bölgesi	75	48,7	79	51,3	154
MARDİN	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	185	73,1	68	26,9	253
İÇEL	Akdeniz Bölgesi	117	47,4	130	52,6	247
MUĞLA	Ege Bölgesi	77	41,8	107	58,2	184
MUŞ	Doğu Anadolu Bölgesi	119	76,8	36	23,2	155
NEVŞEHİR	İç Anadolu Bölgesi	34	56,7	26	43,3	60
NİĞDE	İç Anadolu Bölgesi	32	60,4	21	39,6	53
ORDU	Karadeniz Bölgesi	92	50,0	92	50,0	184
OSMANİYE	Akdeniz Bölgesi	79	50,3	78	49,7	157
RİZE	Karadeniz Bölgesi	54	55,1	44	44,9	98
SAKARYA	Marmara Bölgesi	109	48,0	118	52,0	227

SAMSUN	Karadeniz Bölgesi	88	45,4	106	54,6	194
ŞANLIURFA	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	139	68,5	64	31,5	203
SİİRT	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	50	78,1	14	21,9	64
SİNOP	Karadeniz Bölgesi	43	44,8	53	55,2	96
ŞIRNAK	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	10	50,0	10	50,0	20
SİVAS	İç Anadolu Bölgesi	78	65,5	41	34,5	119
TEKİRDAĞ	Marmara Bölgesi	52	49,1	54	50,9	106
TOKAT	Karadeniz Bölgesi	74	53,2	65	46,8	139
TRABZON	Karadeniz Bölgesi	39	49,4	40	50,6	79
TUNCELİ	Doğu Anadolu Bölgesi	7	30,4	16	69,6	23
UŞAK	Ege Bölgesi	54	49,5	55	50,5	109
VAN	Doğu Anadolu Bölgesi	91	79,1	24	20,9	115
YALOVA	Marmara Bölgesi	24	48,0	26	52,0	50
YOZGAT	İç Anadolu Bölgesi	42	50,0	42	50,0	84
ZONGULDAK	Karadeniz Bölgesi	53	50,5	52	49,5	105

2015 yılında KOSGEB Uygulamalı Girişimci Eğitimine katılarak işletmelerini kuran ve KOSGEB Girişimcilik Destek Programı kapsamında destekten yararlanan girişimcilerin cinsiyet faktörüne bağlı illere göre yüzdeler dağılımını incelendiğinde, en fazla kadın girişimci oranının %80 ile Artvin ilinde olduğu görülmüştür. İkinci sırada %70,7 ile Çanakkale ve üçüncü sırada %70 ile Bilecik kadın girişimci oranının yüksek görüldüğü iller olmuştur. En fazla erkek girişimci oranının ise %79,1 ile Van ilinde olduğu görülmektedir. Onu takiben ikinci sırada %78,1 oranında Siirt, %77,3 oranında Kilis illerinin geldiği görülmektedir. Genel olarak bakıldığında illerin çoğunluğunda erkek ve kadın girişimci oranlarının birbirlerine yakın olduğu görülmektedir. Bölgesel dağılıma uygun olarak Doğu Anadolu ve Güney Doğu Anadolu bölgesine bağlı illerde erkek girişimci oranının kadın girişimci oranından fazla olduğu görülmüştür. Bölgeden farklılık gösteren il ise %69,6 oranında kadın girişimci sayısı ile Tunceli'dir.

Sonuç

Girişimcilikte cinsiyet faktörünü etkileyen önemli etmenlerden biri de yaşanan coğrafi bölgedir. Yaşanılan bölgenin kültürel değerlerine, eğitim olanaklarına, toplumsal cinsiyet rollerine bağlı olarak kadın ve erkek girişimcilik oranları etkilenmektedir.

Yapılan çalışmada, öncelikle KOSGEB desteğinden faydalanan girişimcilerin cinsiyet kavramı ile ilgili veriler analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda KOSGEB desteğinden faydalanan kadın ve erkek girişimci oranları denklik göstermiştir. Bu sonuç ile bölgesel dağılım ve illere göre dağılım ile ilgili verilerin sonuçlarının daha net kıyaslanması da sağlanmıştır.

Girişimcilerin coğrafi dağılımına yönelik veriler ve analizler sonucunda, kırsal kesimlerde, yani Doğu Anadolu Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi, erkek girişimci oranının kadın girişimci oranından fazla olduğu verisi elde edilmiştir. Bu farklılık Ege Bölgesi gibi sahil bölgelerinde tam aksi yönde gözlemlenmiş, kadın girişimci oranı erkek girişimci oranına göre fazlalık göstermiştir. Alınan sonuçlar yaşanan coğrafi bölgenin girişimciliğe etkisini ortaya koymanın yanı sıra, geleneksel kültürün etkilerini de gözlemlemeyi sağlamıştır.

Çalışmanın sonucu olarak, KOSGEB verilerinden temin edilen bilgiler ile devlet desteklerinden faydalanan kadın ve erkek girişimci oranları saptanmış, kadın ve erkek girişimcilerin bölgelere ve illere göre oranlarının kıyaslaması yapılmıştır.

Kaynaklar

- [1] Hisrich, R.D., Peters, M.P., (2002). *Entrepreneurship*, s.76, McGraw-Hill Irwin.U.S.A.
- [2] İltter, B., (2008). *Girişimcilik Sürecinde Kadın Girişimcilerin Karşılaştıkları Sorunların Analizi: KAGİDER Örneği*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Afyon Kocatepe Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- [3] KOSGEB, (2016). *03.12.2015 tarihli ve 18375138-600.00-E.965 sayılı yazı*.

- [4] Karateke, G., (2006). *Kadınları Girişimciliğe İten Faktörler*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Marmara Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- [5] Kutanis, R. Ö. ve Alparıslan, S., (2006). Girişimci ve yönetici kadınların profili farklı mıdır? *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2: 141.
- [6] Şahin, E., (2006). *Kadın Girişimcilik ve Konya İlinde Kadın Girişimcilik Profili Üzerine Bir Uygulama*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Selçuk Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- [7] Şekerler, H., (2006). *Kadın Girişimciler, Karşılaştıkları Sorunlar ve Bu Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Dumlupınar Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- [8] TÜSİAD, (2002). *TÜSİAD, Türkiye’de Girişimcilik*, s.33, Yayın No: 12/340.